

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 6. maj 1999 štev. 18 (3012) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Teden v Wolfsbergu korak k boljšemu razumevanju

Zdaj že tradicionalni Kulturni teden koroških Slovencev, ki ga je Biro za slovensko narodno skupnost pri Uradu koroške deželne vlade pretekli teden izvedel v Wolfsbergu, je uspel. To ni le ocena vodje Biroja dr. Marije Novak-Trampusch, temveč je tudi vsakdo, ki se je udeležil ene ali druge prireditve lahko opazil, da je bila udeležba publike enkrat večja, enkrat manjša, v celoti pa zadovoljiva.

Koncept razvijanja medsebojnega spoznavanja in spoštovanja v deželi sami je pravilen. Dostikrat je namreč opaziti, da je poznavanje soseda še preveč površno. Površnost pa ne odpravlja predsodkov, temveč jih kvečjemu še pogloblja.

Slovenska narodna skupnost (oz. posamezna društva in iniciative) tudi sama že dolga leta podvzema tovrstne iniciative. Sturkture manjšine so vedno odprte tudi za vse tiste pripadnike večine, ki želijo konstruktivno sodelovanje oziroma podrobneje spoznati soseda v deželi.

Z organizacijo vsakoletnega Kulturnega tedna koroških Slovencev zunaj dvojezičnega ozemlja sta Biro za slovensko narodno skupnost in s tem tudi deželna vlada dala medsebojnemu spoznavanju v deželi visoko simbolno raven oziroma uradni značaj.

Zamisel o sodelovanju v bazi je treba praktično »živeti« tudi v ostalih tednih leta. Simbolna raven pa takim pobudam daje uradno platformo, ki naj olajša tovrstno delo vsem tistim, ki to tudi želijo.

Ni naključje, da določene politične sile v deželi takim simbolnim prireditvam nasprotujejo.

Napak bi bilo, če bi to vzeli za povod, da bi tudi sami začeli omalovaževati tovrstne prireditve. Potrebno je nasprotno: s kvaliteto in samoiniciativo je treba zamisel o sodelovanju še podkrepiti. -an

Ob 20-letnici dvojezičnega otroškega vrtca v Šentprimožu: veseli obrazi - voditeljica vrtca Sabina Zankl z varovanci. Stran 3

PREBLISK

■ Slovensko šolsko društvo je prejšnjo soboto proslavilo 20 let svojega prvega vrtca v Šentprimožu. Za njim sta bila ustanovljena le še dva, v Celovcu in v Škofičah. Javna roka jih je ustanovila nekaj, a le mukoma. Povsod so bile z občinskimi odborniki velike težave in celo potrebne razne intervencije. Kot da dvojezična predšolska vzgoja ni del človekovih pravic, na katere se Avstrija tako rada sklicuje.

Kje je krivda, da se na tem področju ne vzbudimo na neko evropsko raven. Najbrž najprej pri zvezni in koroški vladi, ki še vedno nista sprejeli ustrezne zakonodaje, v drugi, in nič manj pomembni vlogi pa sta obe osrednji slovenski organizaciji, ki se v medsebojni

sprtosti ne dokopljeta do enotnih stališč. Pritisk obeh organizacij namreč kvadratno več pomeni kot le ene same.

Morda pa je krivda v naši samozadostnosti, ki se nam prikazuje v dokaj množičnih prireditvah otrok, na katerih pa se sprajmo

Slabo spričevalo

šujemo, koliko nastopajočih je sploh še dvojezičnih in ali niso vključeni v skupine le zaradi neke nostalgije in slabe vesti svojih staršev in starih staršev.

Nočem biti svetovalski, toda vsaj na področju dvojezične vzgoje in izobraževanja bi morale obe organizaciji pošteno tegniti za skupno vrv. J. R.

»Vojne nikar«

Mirovna prireditev slovenske sekcije KPA za obletnico zmage proti fašizmu in ob napadu Nata na Jugoslavijo

Sobota, 8. maj '99 ob 19.30 v kulturnem domu Danica v Šentprimožu
KONCERT Tržaškega partizanskega pevskega zbora

SLOVENIJA - HRVAŠKA

Svetovanje za morskno mejo

Že od osamosvojitve leta 1991 nerazrešeno vprašanje morske meje med Slovenijo in Hrvaško sta obe državi sklenili pospešiti. Ker v medsebojnih pogovorih ni šlo, sta se odločili, da kot svetovalec vključita nekdanjega ameriškega obrambnega ministra Willijama Perryja. Obe delegaciji je v New Yorku posredovalec sprejel že v torek in se seznanil s ključnimi problemi. Verjetno pa bo že v prihodnjem tednu obiskal obe državi in se na kraju samem prepričal o njihovih argumentih.

Slovenija si seveda želi suverenost nad vsem Piranskim zalivom, kar bi ji zagotovilo nemoteno pot v mednarodne vode. Hrvaška pa vztraja na morski meji po sredini zaliva, kar pa je za Slovenijo neugodno, ker bi bila njena morska plovba odvisna od dobre volje Hrvaške.

Z dogovorom o vključitvi ameriškega svetovaleca se obe vladi ne obvezujeta spoštovati njegovo mnenje, kar pomeni, da more obmejni morski spor trajati še dalje. J. R.

VRHUNSKI KONCERT V ŠKOFIČAH

Vnuk Toni ob stoletnici deda Pavla Kernjaka

To soboto, 8. maja, bo ob 20. uri v večnamenski dvorani ljudske šole v Škofičah prvič nastopil največji koroški talent na klavirju, študent salzburškega Mozarteuma Toni Kernjak s Trebinje pri Šentilju, vnuk Pavla Kernjaka, koroškega skladatelja in prirejevalca narodnih melodij. Koncert bo za Škofiča-

ne in okolišane seveda pravo doživetje, saj pianist povsod na vseh nastopih doživlja prave ovacije.

Ob Kernjaku bo na violi nastopil tudi njegov študijski kolega in prijatelj Wiliam Coleman iz Anglije. Nekaj skupnih izvedb obeh mojstrov smo že slišali na letošnji prireditvi za slovenski kulturni praznik v ORF-teatru v Celovcu.

Koncert priprereja domače Slovensko prosvetno društvo »Edinost« in ga poleg 100-letnici rojstva Pavla Kernjaka posveča tudi 10-letnici oddelka glasbene šole v Škofičah.

Spominski večer ob obletnici konca druge svetovne vojne:

OTROCI V VOJNI

● Iz knjige »Spurensuche« (»Iskanje sledi«, ÖBV 1990) bosta brala **Romana Verdel** in **Anton Haderlap**, ki bo prebral tudi nekaj svojih pesmi

● Iz svoje nove knjige »Das Kind das ich war« (»Ko spomin zori«, Drava 1999) bo bral pesnik in pisatelj **Andrej Kokot**

Kdaj: četrtek, 6. 5. 1999, ob 19.30

Kje: v Musilovi hiši, Kolodvorska 50, v Celovcu

Prisrčno vabljeni

KOMENTAR

dr. Marjan Sturm

Sodeč po izjavah predstavnikov NSKS, je dunajska vlada s svojim stališčem glede sestava sosveta izvedla zahrbitno zaroto zoper slovensko narodno skupnost na Koroškem.

Najprej je treba ugotoviti, da sestav sosveta temelji na zakonu o narodnostnih skupnostih, ki med drugim tudi pravi, da mora biti svet sestavljen tako, da so v njem zajete vse politične in svetovno-nazorske orientacije manjšine. Nadalje zakon predvideva, da se člani sosveta tako imenovane narodnostne kurije sosveta imenujejo na podlagi predlogov reprezentativnih organizacij. To sta ZSO in NSKS. V jesenskem postopku za imenovanje članov sosveta sta očitno dobili status reprezentativnih organizacij tudi SPZ in KKZ.

Torej mora vlada pri sestavi sosveta izhajati iz predlogov reprezentativnih organizacij in si članov ne more izbrati po mili volji. Zato je vlada v preteklih desetih letih pri sestavi sosveta vedno upoštevala predloge ZSO in NSKS. Ob tem je morala upoštevati, da je sestav sosveta v tako imenovani narodnostni kuriji ustrezal politični pluralnosti znotraj manjšine.

NSKS se je glede sestava sosveta pritožil na upravno sodišče, ker med drugim izhaja iz prepričanja, da mu pripada več mest kot pa ZSO. To dejanje je legitimno.

V postopku je zvezna vlada med drugim zapisala: »Richtig sieht auch der beschwerdeführende Verein, daß die Bun-

desregierung lediglich Nominierungsvorschläge von repräsentativen Vereinigungen einzuholen hat, im übrigen aber allein darüber befinden muß, was dem Gesamtinteresse der Volksgruppe entspricht und welche Personen dieses Gesamtinteresse vertreten können. Diese Entscheidung ist jedoch im Rahmen der Kriterien zu treffen, welche das Volksgruppengesetz aufstellt«.

Torej mora zvezna vlada na osnovi predlogov reprezentativnih organizacij sestaviti

Spet dunajska zarota ali kratek spomin

sosvet tako, da so v njem zastopane vse politične in svetovno-nazorske orientacije, kajti le tako je zagotovljeno, da pride do izraza »Gesamtinteresse«/skupni interes manjšine. Mimo reprezentativnih organizacij torej vlada ne more.

Očitno so pri NSKS že pozabili, kako je leta 1989 prišlo do prvega sestava sosveta. Ker je tedaj ZSO nasprotovla vstopu v svet, je NSKS predlagal vladi, da svet sestavi iz oseb, ki jih je imenoval izključno NSKS. Tedaj so namreč argumentirali, da če ena organizacija bojkotira vstop v svet, zadostuje, če druga predlaga vseh osem članov.

Torej kratek spomin in spet insceniran umetni konflikt.

KSSŠ DUNAJ

Komemoracija za obglavljene v Sivi hiši

V mrakobnih prostorih nekdanjega morišča v dunajski Sivi hiši (deželni zapor) se je Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju pretekli četrtek spet poklonil trinajstim Selanom in Železnokapelčanom, ki jih je 29. aprila 1943 dal obglaviti nacistični režim zaradi dezerterstva in domnevnega pripravljanja upora proti nemški strahovladi. Komemoracija, ki jo KSSŠD prireja od leta 1963 naprej, so oblikovali klubski zbor ter recitatorja. Kljub ali ravno zaradi zunanje skromnosti poklona žrtvam, pa se zdi, da je spomin na pretekle dogodke globoko doživeti, ko zavladata mir in mrtvaška tišina v prostorih trpkih dogodkov.

Kot govorniki so nastopili državnozborni poslanec Karel Smolle, ki je poudaril, da država Avstrija še vedno ni rehabilitirala obglavljenih in jim po-

vrnila časti (sodnik je trinajstim ob smrtni obsodbi izrekel tudi trajni odvzem časti – »sie sind für immer ehrlos«), gospod Pristovšek s slovenskega veleposlaništva na Dunaju ter kot pričča časa, ki se je sam komaj izognil smrti, dr. Anton Jelen. Dr. Jelen je bil namreč zaprt in soobtožen s trinajstimi obglavljenimi, a se je proti nasvetu odvetnika na lastno pest pritožil na obsodbo in uspel. Tistih treh mesecev, ko je čakal na razsodbo, nikomur noče privoščiti, je dejal. O svojih tovariših pa je rekel, da je izgubil najboljše prijatelje, ter da tisti, ki jih je poznal, ve, da nikoli niso mogli izgubiti svoje časti. B. W.

PISMO HAIDERJU IN KRITIKA VLADE

Narodni svet predlaga in protestira

Prejšnji četrtek je predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev zastopnikom medijev predstavil svoj katalog zahtev do deželne vlade. Ob tem je izrazil interes za pogovore in konstruktivne rešitve odprtih problemov. Po pismu narodnega sveta bi se bilo treba z dežel-

tičnih razmer za narodnostno zastopstvo v deželnem zboru.

V drugem delu tiskovne konference je mag. Rudi Vouk seznanil predstavnike medijev z odgovorom zvezne vlade na pritožbo NSKS o sestavi sosveta. Odgovor je označil za škandalozen, saj naj bi vlada

skim Slovincem vlada v svojem odgovoru zanika pravico do zastopstva v sosvetu, češ da jih zastopajo koroški Slovanci, čeprav tako ZSO kot NSKS to zanikata. Prav tako je vlada enostranska v zvezi z zastopanjem interesov koroških Slovencev predstavnice FPÖ Kri-

S tiskovne konference predsednika NSKS Natija Olipa in podpredsednika sosveta Rudija Vouka

nim glavarjem dr. Haiderjem pogovarjati o vseh nerešenih problemih, ki izhajajo iz sedmega člana ADP, kot so dosledni topografski napisi ter uradni jezik, razrešitev vprašanj dvojezičnega otroškega varstva in tozadevno enakopravno in ustrezno financiranje, ofenzivna izobraževalna politika v obeh deželnih jezikih, ki naj koristi tako deželi kot vsej regiji, izenačenje finančnih podpor slovenski glasbeni šoli na Koroškem z Landesmusikschulwerk, krepitev gospodarskega prostora ob meji ter izraba EU-jevskih sredstev za obmejni prostor in prekmejno sodelovanje, deželni delovni program za izrabo podpornega programa EU Agenda 2000 s težiščem na obmejnem prostoru in alpe-jadransko regijo, ustrezna podpora koroško-slovenskim tednikom ter finančna zagotovitev oddajanja privatnih radijev Korotan in Agora.

V nadaljnjem se Narodni svet koroških Slovencev v pismu deželnemu glavarju zavzema tudi za ureditev ustrezne kvote svojega zastopstva v narodnostnem sosvetu ter za ureditev poli-

manjšino negirala kot subjekt in dejansko sama odločala, kaj je v njenem interesu. Vlada se po Voukovih besedah vede tako kot nekoč cesarji, »ki so edini vedeli, kaj je dobro za njihove tlačane«. Na vladino trditev, da ima le ona pravico odločati o tem, kaj je v interesu narodne skupnosti, je Vouk, podpredsednik narodnostnega sosveta, dejal: »Kaj takega od leta 1955 dalje še nismo slišali. Če bi to stališče vlade obveljalo, bi to pomenilo, da vse zajamčene pravice niso v interesu narodne skupnosti in jih zato ni treba izpolniti.«

Nadalje je vlada po Voukovih besedah doslej vedno trdila, da je pripravljena rešiti odprta vprašanja, kolikor se o njih zedineta obe osrednji organizaciji, zdaj pa je dala očitno vedeti, da o tem nikoli ni mislila resno, saj sta v odgovoru zanj obe nepomembni. »Vlada pušča odprto, kaj pod narodno skupnostjo sploh smatra. Po taki logiki bi bilo potrebno v sosvetu upoštevati tudi vindišarje, ki se želijo asimilirati in naenkrat bi ugotovila, da je to interes narodne skupnosti.« Tudi štajer-

stine Piuk, čeprav ta velja za eno najbolj zagrizenih nasprotnic ustanovitve dvojezičnega vrtca v Dobrli vasi.

Ob koncu je Rudi Vouk še menil: »Če bo upravno sodišče upoštevalo mnenje vlade, NSKS nima več kaj iskati v narodnostnem sosvetu.«

J. R.

BRUSELJ

Delo pri evropskih ustanovah

Staži (praktikum) v evropskih ustanovah (EU) – tako v uradniških strukturah kot pri samih poslancih v Evropskem parlamentu – nudijo mladim akademikom posebne možnosti nadaljnega izobraževanja.

Podrobnejše informacije o pogojih za štipendije nudijo pisarne za študije v inozemstvu (Auslandsstudienreferat) avstrijskih univerz, predstavništvo Evropske komisije in Evropskega parlamenta na Dunaju (Kärntnering 5-7, A-1010 Dunaj, tel.: (43-1) 51 61 70; fax:(43-1) 513 25 15; Internet: <http://www.europarl.at>, ali <http://europa.eu.int/austria/>) ali pa pisarne evropskih poslancev.

Rok prijave za staže od prvega septembra naprej je 15. julij 1999.

Aktualne razpise najdete v internetu pod: <http://www.wienerzeitung.at/amsbl/euj-obs.htm>

Bojan-Ilija Sturm-Šnabl

CELOVEC/SGZ

Klofuta najšibkejšim?

Slovenska gospodarska zveza, ki zastopa interese 80 podjetij na južnem Koroškem, v tiskovni izjavi kategorično odklanja vsako nadaljnjo obremenjevanje te gospodarsko že tako šibke regije. Načrtovana cestnina za tovornjake da bi prizadela tako izvozna podjetja kakor domačo obrt in turizem. Da se razbremenijo centralna območja

kot Dunaj in Linz, breme pa se naloži najšibkejšim regijam, je »klofuta« vsem prizadevanjem da bi koroško gospodarstvo spravili z zadnjega mesta. Načrtovani ukrep da ogroža obrate in delovna mesta ter prihodnje naselitve podjetij, meni Slovenska gospodarska zveza in najodločneje protestira zoper te načrte. -red

Samopomoč

Ker uradna koroška politika ni kazala posluha za ustanavljanje oziroma vodenje javnih dvojezičnih skupin v javnih vrtcih, so predstavniki Šolskega društva in politične organizacije koroških Slovencev propagirale politiko samopomoči, ki se je prav uspešno izkazala ob gradnji kulturnega doma in otroškega vrtca v Šentprimozu ob gmotni in personalni pomoči še tedanje Jugoslavije oziroma republike Slovenije. »Odprtje dvojezičnega vrtca v Šentprimozu v Podjuni pred 20 leti naj bi bil po načrtih SŠD trenutek in začetek pospešenega ustanavljanja dvojezičnih vzgojnovarstvenih organizacij in ustanov. SŠD naj bi v sodelovanju s krajevnimi slovenskimi društvi in zavzetimi prebivalci zgradilo nadaljnje dvojezične vrtce. Uresničiti je moglo svoje načrte le v Celovcu in v Škofičah, čeprav je bilo poskusov in iniciativ mnogo več. Načrti niso propadli le zaradi manjkajočega denarja, vzroke je treba iskati tudi v postopnem razhajanju obeh osrednjih organizacij,« kritično ugotavlja predsednik SŠD Avguštin Malle v uvodniku jubilejne brošure.

Zanimanje za dvojezično vzgojo

Medtem ko je bila ob začetku bojazen pred dvojezično predšolsko vzgojo kar precejšnja, so starši sčasoma le sprejeli to vzgojno inštitucijo, ki je samozavestno orala neznanu ledino. Izrek »Več jezikov znaš, več veš« pridobiva v procesu evropskega gospodarskega združevanja in zблиževanja narodov na pragu pred 21. stoletjem vedno več veljave. Tega dejstva se kratkoma zavedajo skoraj vsi predstavniki političnih strank.

Tajnica SŠD Vida Obid je na slavnostni prireditvi preteklo soboto med drugim povedala. »Po dvajsetih letih lahko ugotovimo, da so sadovi dela – predvsem zaradi dodatnega truda in angažmaja vzgojiteljic – zelo obetavni, zanimanje za dvojezično vzgojo narašča, tudi nemško govoreči sodeželani želijo, da bi se njihovi otroci naučili slovenščine. To so pozitivna dejstva, ki kažejo, da se med koroškim prebivalstvom

20 LET VRTCA V ŠENTPRIMOŽU

Praznovanje v senci velikih skrbi

20 let je že minilo od rojstva tega otroka, ki je nastal ob koncu razburljivih sedemdesetih let. Njegovi botri pa so bili razgledani domači starši z zagnano, žal že umrlo aktivistko Mileno Gröblacherjevo, Slovensko šolsko društvo v Celovcu (SŠD), obe slovenski osrednji politični organizaciji (ZSO in NSKS) ter republika Slovenija.

vendarle nekaj premika. Ugotoviti pa moram, da politiki zaostajajo za svojim prebivalstvom in ne upoštevajo želja staršev, kar se izraža v negativnih občinskih sklepkih na tem področju. Toda biti moramo optimistični. Prepričana sem, da se bodo zadeve razvijale v pozitivno smer, sicer verjetno počasi, a vendarle.«

Zagotoviti delovanje

Nobena skrivnost ni, da SŠD tarejo velika finančna bremena in s tem povezana skrb, kako zagotoviti vzgojno delovanje tudi v prihodnosti. SŠD s 25 uslužbenci sedaj oskrbuje okrog 300 otrok in mladincev. Zaradi zmanjšanja finančnih prilivov, oziroma nekritična naraščajočih primanjkljajev s strani občin, dežele in zveze, pa je delovanje dejansko ogroženo.

Upati je, da bo apel Vide Obid na odgovorne, »da otroke v dvojezičnih vrtcih obravnava-

Na vrtu sta mlade in odrasle zabavala akrobata Didi in Beatrice

jo tako, kot je to samoumevno za vse druge avstrijske državljanke, tudi uslišan.

Prvi namestnik deželnega glavarja in referent za otroške

vrtce Mathias Reichhold (FP) je v nagovoru ocenil dvojezično vzgojo kot obogatitev za Koroško in obljubil, da se bo zavzel za nadaljnji razvoj in ob-

liz malega raste veliko. Zdaj malčki iz vrtca pojejo v otroškem zboru, čez nekaj let pa bodo že v odraslem

stoj slovenske narodnostne skupnosti. Nadalje je obljubil, da bo projekt potrebne obnove vrtca v Šentprimozu ob podpori občine podprla tudi dežela, če bo projekt utrezal kriterijem pospeševanja.

Proslava

Izredno uspelo in z veliko ljubeznijo pripravljeno slavnostno prireditev v šentprimozkem

kulturnem domu so oblikovali otroci vrtca z voditeljico Sabino Zankl, otroški zbor SPD »Danica« (voditeljici Tanja Stern-Hobel in Barbara Mistelbauer), otroški zbor Škocjan (voditeljica Mirjam Sadnikar) in šolarji ljudske šole Šentprimoz. Številni starši z otroki, nekdanji varovanci, častni gostje, med njimi nam. dež. glavarja Mathias Reichhold, inšpektorica za vrtce Iris Raunig, župan občine Škocjan Albert Holzer ter njegov namestnik Josef Peketz, predstavniki gospodarske liste Škocjan s frakcijskim vodjem Francem Starcem, predstavnika obeh osrednjih organizacij Nanti Olip in Sonja Wakounig in mnogi drugi, so s svojo navzočnostjo poudarili pomen te vzgojne ustanove. Čestitkam ob jubileju in zahvalam pionirskemu in požrtvovalnemu delu pobudnikov, staršev in vzgojiteljic, ki so jih izrazili častni gostje, se pridružujejo tudi uredništvo in sodelavci SV.

P.S. Ob jubileju sta vzgojiteljici vrtca pripravili bogato in pregledno brošuro, kjer je besedno in slikovno opisana prehojena pot danes že odraslega otroka, ki zaskrbljeno, vendar s porcijo optimizma gleda v prihodnost.

Mirko Štukelj

Kdo bo vse to plačal?

Kako naj bi se povprečen avstrijski državljan izrekel o konfliktu na Kosovu, in da bi bil tudi prepričan, da je to res. Skušam razmišljati čisto LOGIČNO in dati odgovor na ničkolikokrat izraženo trditev, koliko da nas ta konflikt »stane«.

1. NATO ima edinole zvišane obratne stroške. Ves uničevalni potencial – rakete, bombe, avioni – so bili proizvedeni pred daljnim časom. Ljudstvo jih je plačalo in sedaj je priložnost, da se jih NATO znebi. Dodatni stroški so le nadure soldatov, kerozin, morda kaki tele-

fonski pogovori in končno efektivno delo za »obrambni sistem« in ne le teorija. V ZDA militaristi zahtevajo iz državnega proračuna ca. 500 mio. dolarjev letno za razvoj novih vojaških sistemov pod geslom »čisti vojak«, kar pomeni vojno brez vojakov, le s computerjem. To pomeni, da je ves današnji uničevalni sistem zastarel.

2. Vso gmotno škodo, ki je in ki bo nastala v Jugoslaviji, bodo morali nositi narodi Jugoslavije sami, kajti tudi Združeni narodi bodo Jugoslavijo obsodili za glavnega kriv-

ca.

3. V tem sklopu moramo nujno razmišljati tudi o zakonu za jamstvo proizvodov (Produkthaftungsgesetz). To pomeni, da vse stroške, ki so nastali, ker produkti NATO niso efektivni, krije NATO. To so škode, povzročene od raket in bomb, ki niso zadele cilja, stroškov letal, ki so bili nevidni in so postali vidni itd.

4. Kdo bo plačal vse stroške »oglasov« v televiziji in v časopisih po celem svetu? Če bi moral katerikoli od oglaševalcev plačati vse stroške »oglasov« v

medijih, bi bankrotiral že na startu. Toliko podrobnih informacij o efektivnih evropskih in ameriških vojaških sistemih (jugoslovanske naši mediji zamočijo) kot zadnji mesec, še nisem slišal na televiziji in bral v časopisju. Iz tega sledi, da vojn ne bi bilo več, kajti nihče ne more plačati svetovnih »oglasov«. Utopija?

5. Kaj pa človeška beda, pregnanstvo, umori, posilstva, ponižanja, brezdomstvo? Kdo bo to plačal? Kdo bo to ovrednotil? Koliko je vredno človeško življenje? Je naše življenje več vredno, ker več »zaslužimo«? Sledim diskusiji o povratni gmotne škode, ki so jo utrpeli Judje in drugi narodi v

Vojna v Jugoslaviji

drugi svetovni vojni. To pomeni, da bo ta kosovski konflikt »zaposloval« še generacije. Duševne škode nihče ne more poplačati, to vemo koroški Slovenci iz Hitlerjevega uničevalnega sistema.

KJE JE LOGIKA? MERO-DAJNA JE EDINOLE OBLAST!

Hanzi Wieser

Na koncu zapisa o dokumentaciji avtorjevega delovanja naj omenim še kratek povzetek Zakasnelega pisma Cirila Kovača ob Messnerjevem simpoziju. Ob izidu Messnerjeve knjige *Zasramovanci*, združite se leta 1971 je napisal o njej esej in ga poslal v uredništvo *Dela*, kjer so mu razpravo pohvalili, a obenem zavrnili, češ da je preobširna. Nato je tekst poslal še na dve revialni uredništvi, vendar ni bil objavljen in kljub prošnjam za vrnitev – ne vrnjen. Kovačev esej poudarja Messnerjev temeljni pogled na literaturo in literarno vedo ter realizem, s katerim je nasprotoval zagovornikom »modernizma«, reizma, ludizma in literarnemu sporočilu, ki naj bi bilo »osredotočeno samo na sebe«, poetiki, ki »izgovarja samo sebe ob poeziji«. Debatu je sprožil Messnerjev nastop v razpravi na zborovanju z naslovom »Humanizem in nehumanizem v slovenski literaturi«, v Štatenbergu l. 1971. To problematiko pa je še poudarila knjiga »Zasramovanci, združite se! (1974). V teh razpravah je Messner eden najpomembnejših kritikov posteksisencialističnega nihilizma v slovenski literaturi, saj pristaši te struje zavračajo prikaz notranjega, psihološkega ali

3

PIŠE ŽELJKO KUMAR

socialnega in zgodovinskega sveta in seveda tudi eksistenčno-socialno funkcijo in angažiranost v leposlovju – kajti jezik in forma sta temeljni razsežnosti. Strukturalna poetika pa odreja »tradicionalni« znanosti njeno znanstvenost, jo označuje kot »naivno« in »predznanstveno« in zahteva matematizacijo in kibernetizacijo v razpravah in vrednotenju. Messner je ostro ugovarjal Pirjevčevim, Kermaunerjevim in Ruplovim tezam, ki pod okriljem preseganja dosejanje umetnosti uvajajo strukturalistično in heideggerjansko misel o koncu metafizike, koncu romana, lirike, humanizma, človeka, zgodovine, naroda itd. Tako so vse dosedanje pisatelje, od Flauberta do Kafke, postavili v preteklost, Stendhala, Balsaca in Tolstoja, pa celo h kriminalkam, detektivkam in pornografiji (Evropski roman, 552). Nepoznavanje razmer koroških Slovencev (kulturno in politično tlačenje) in opustitev obravnave ter razmer v politiki in literaturi prizadevata koroške za-

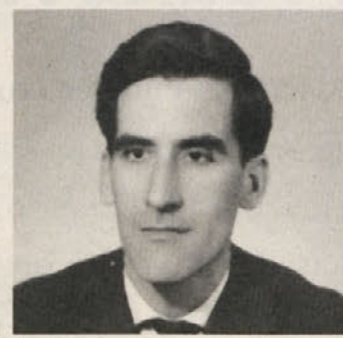
ZBORNİK S SIMPOZIJA O JANKU MESSNERJU

Vsebina je oblika

mejske. Kovač meni, da je Messnerjeva drama *Vrnitev* upodobljena stvarnost in ne fikcija, je opora za koroške rojake in ne »hudodelstvo nad bivajočim«. Ta umetniško upodobljena stvarnost je bila tudi kriterij, da so mu na mednarodnem televizijskem festivalu leta 1977 podelili nagrado Zlata Praga, ko so izbirali med 48 tele-dramami, poslanimi iz mest od Dublina do Bombaya. Nagrada je tudi potrdila Messnerjeve misli, da se danes filozofi trudijo, da bi pomagali »človeštvu pri iskanju poti, ki naj ne bi vodila v Nič«.

Ludisti so se tako znašli v praznini in spregledali razmere okrog sebe, v našem primeru na Koroškem. Kovač tudi omenja v zvezi s tem ludistično pesem Janka Ferka (Pišem), ki jo je Messner poslal štirim kulturnikom v Sloveniji (Kavčiču, Hartmanu, Paternuju in Kovaču) v oceno, ker je avtor zahteval zaradi parodiranja te pesmi v *Mladju* 4000 šilingov in zagrozil z odvetnikom. Vsi so pesem ocenili negativno, Kovač: Take

pesmi lahko pišeš serijsko, na tekočem traku, pesem ne pomeni ničesar. Levi-Strauss: proza – brez estetskih emocij.« Kovač omenja, da take pesmi pišejo pri nas že trideset let in govori o jeziku-temelju in jeziku-poeziji, ker niso našli eksistence v svetu (vse je zgolj NIČ), so postavili jezik kot absolutum, cilj in eksistenco. Svet je le projekcija jezika. Po njihovem moramo misliti strukturalno, sicer je vse le predstava in

Željko Kumar

iluzija. Take pojave lahko označimo kot aleksandrinstvo, bizantinizem, retoriko in inflacijo besed.

Iz Messnerjevega dela je razvidno, da ne gre za areno literature, temveč za areno življenja. Pripoveduje kot odgovoren avtor o svoji eksistenci in življenju koroških Slovencev, o družbi, o ponoreni in prikriti preteklosti in sedanosti. Na Messnerjevo pravo pot kaže tudi dejstvo, da sta bila s stališča ludizma in formalizma napadena tudi avtorja kot Prešeren in Cankar. Messnerjevemu zavzetemu nastopu gre zahvala, da to brezglavo opletanje postane razvidno in prepoznavno. Kovač je razgrnil stališča Pirjevca, Kermaunerja in Rupla, da bi prikazal naše kulturne razmere in našo univerzitetno misel, ki so jo študentje prejeli in potrjevali z izpiti, diplomami, magisteriji in doktorati. Kaj se je zgodilo v Štatenbergu leta 1971? Zakaj so Kovačev esej na dveh uredništvih uničili?

Janko Messner: Vsebina je oblika; zbornik – simpozij o njegovi trijezični literaturi na celovški univerzi, 5./6. 12. 1996, izd.: Janez Strutz in Joze Strutz, Celovec 1998, str. 295

Vpreteklosti učne težave otrok niso pritegnile pozornosti strokovnjakov predvsem zato, ker so bile zahteve glede šolanja in šolskega znanja bistveno manjše kot v zadnjih desetletjih. Če otrok ni bil uspešen, je opustil šolanje; zaradi svoje neuspešnosti ni doživljal niti v šoli niti v družini posebnih pritiskov. V današnjem času pa se zahtevnost šole iz leta v leto večja, zaradi česar se je povečala tudi neuspešnost učencev s specifičnimi učnimi težavami. Tako ti učenci prav v obdobju obveznega šolanja doživljajo hude pritiske zaradi svoje neuspešnosti in disciplinskih problemov – le-ti so predvsem posledica otrokovega pomanjkljivega in težavnega učenja. Starši in pedagogi največkrat ne vemo za vzroke otrokovih šolskih težav, zato mu tudi ne znamo pravilno pomagati. Ugotovljamo, da je otrok sicer bister in je v nekaterih predmetih uspešen, medtem ko pri drugih odpoveduje. Zdi se nam, da se mu ne ljubi potruditi pri branju ali pisanju. So dnevi, ko je otrok zelo zbran in aktiven, nato pa pridejo dnevi, ko je nemiren, nezbran, ne zdrži več pri učenju, njegovi izdelki so površni, slabi. Ker vemo za velika nihanja v ravni aktivnosti, pozornosti in delovni učni aktivnosti otroka s specifičnimi učnimi težavami, sklepamo, da dela takrat, ko se mu ljubi. Zato ga včasih zmerjamo, da je len, površen, nereden in nanj izvajamo pritiske: Otroka s takim ravnanjem pehamo v hude stiske; ne zna si pomagati, postane čustveno moten in sčasoma vedenjsko problematičen in v razredu moteč, v družini pa nemogoč.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Otroci s specifičnimi učnimi težavami v sodobni družbi

Posledice zmotnega ravnanja so danes več kot očitne. Vedno več otrok v razredih je neuspešnih, nediscipliniranih, motečih in agresivnih. Upirajo se šolskemu delu, neredno hodijo v šolo, bežijo od doma in se vključujejo v deviantne problemske skupine.

Sodobna šola postavlja pred otroka s specifičnimi učnimi

Učenje je lahko zanimivo ali pa mučno. Pravilna radovednost pa nikoli ne škodi!

težavami posebne probleme, ker je dokaj zahtevna in je znotraj šolske institucije malo možnosti za pomoč otrokom z različnimi posebnostmi ali motnjami, ki otežujejo učenje ob standardnih pedagoških prijemih. Sodobna družba ceni razumno, obvladano osebnost, ki se zlahka vključuje v institucionalne sisteme ter s svojimi individualnimi posebnostmi ne moti delovanja v le-teh.

Otroci z vedenjskimi ali odzivnimi posebnostmi in z učnimi težavami motijo ustaljene oblike vzgojnega in izobraževalnega dela v šoli in tako povzročajo več problemov v družini in v šoli. Močno so izpostavljeni posebnim socializacijskim pritiskom. Togo opredeljeni standardi normalnosti, nekritična raba tradicionalnih pravil, uniformni in nediferencirani vzgojni prijem, neprožne vzgojne metode pa so glavni dejavniki za nastanek deviantnosti otrok. Otroci s specifičnimi učnimi težavami je zelo težko razpoznati, saj so največkrat povprečno ali nadpovprečno inteligentni, ki pa imajo nekatere blažje ali hujše učne in vedenjske motnje. Le-te so nevrofiziološkega izvora in se kažejo v različnih kombinacijah motenj (konceptualizacija govora, spomina, kontrole impulzov in kontrole motoričnih reakcij). Za uspešno šolanje potrebujejo ti otroci diferencirane metode poučevanja in učenja. Motnje so pretežno razvojne narave in se v času biološkega zorenja osrednjega živčevja (nekje do pričetka adolescence) omilijo, nekatere povsem izginejo, pri nekaterih pa

ostajajo in so ovira pri prilaganju zahtevam tehnizirane družbe in bralne kulture.

Med specifičnimi učnimi težavami so najbolj pomembne motnje branja in pisanja. Branje pa je osnova za napredovanje v šoli, za pridobivanje informacij in pomembna možnost za orientacijo v sodobnem življenju. Pri mnogih otrocih so te motnje dedno pogojene. Drugi vzrok za specifične učne težave so minimalne cerebralne disfunkcije (MCD), ki so največkrat posledica neugodnih bioloških okoliščin, v katerih se je otrok razvijal med nosečnostjo, porodnih komplikacij ali obolenj, ki so prizadele osrednje živčevje v prvih letih otrokovega življenja. Pri nastanku specifičnih učnih težav je treba upoštevati tudi vlogo kulturnih in socialnih dejavnikov. Huda kaotičnost okolja, v katerem otrok preživi prva leta življenja, protislovnost informacij, ki jih sprejema, pomanjkanje strukturalnih vplivov potrebnih za tvorbo shem, imajo lahko sorodne učinke na perceptualno organizacijo in sposobnost koncentracije kot iz blažje oškodovanosti osrednjega živčevja izvirajoče cerebralne disfunkcije. Razmere sodobnega življenja, nagli življenjski tempo, velika delovna obremenitev staršev, stanovanjska stiska, nevrotičnost, razpuščenost družine, šolska zahtevnost obremenjujejo otroka s specifičnimi učnimi težavami.

Takemu otroku je treba pomagati pri šolskih težavah, po-

iskati strokovno pomoč zanj. In ravno pomanjkanje časa in energije staršev za ukvarjanje z otrokom, ravnodušnost do njegovih razvojnih odklonov in šolskih problemov, slabe ekonomske okoliščine so dejavniki, zaradi katerih so otroci prikrajšani za vrsto spodbud, priložnosti in možnosti za učenje. Zadnje čase je vzporedno z naraščanjem učencev s specifičnimi učnimi težavami naraslo tudi zanimanje za strokovno pomoč le-tem. Specifične učne težave pri otroku zavzeteje ugotavljajo v šoli in v psiholoških ustanovah. Diagnostika se je izpopolnila, toda možnosti za korekcijo teh motenj so majhne. Odrasli – starši in učitelji, so do otroka s specifičnimi učnimi težavami bolj razumevali in strpni, a še vedno ni ustreznih sistematičnih pomoči znotraj šolskega sistema. Sistematična pomoč otrokom s specifičnimi učnimi težavami je možna šele v fazi, ko redni ljudskošolski sistem vgradi v svojo dejavnost individualizirane oblike dela, prilagojene tem otrokom. Šele ko bo tem otrokom zagotovljena strokovna pomoč znotraj šole in s strani učiteljev in staršev, lahko rečemo, da smo jim kot sodobna družba resnično pomagali pri premagovanju specifičnih učnih težav.

Kavčič Meda, vzgojiteljica v Mladinskem domu

Literatura – Meta Budnar, Marija Dolničar, Marija Skalar: Otroci s specifičnimi učnimi težavami v sodobni družbi.

WOLFSBERG

Kulturni teden kot startni kapital

V torek se je končal 7. Kulturni teden koroških Slovencev v Wolfsbergu. Udeležba na prireditvah je sicer nekoliko nihala, toda navdušenje med obiskovalci je bilo veliko, je v pogovoru za SV dejala dr. Maria Novak-Trampusch, vodja Biroja za slovensko narodno skupnost pri Uradu koroške deželne vlade. Vedno so se ljudje še pozno v noč med seboj pogovarjali, slišati pa je bilo tudi pripombo, da so si prireditve prehitro sledile. Zato v biroju že razmišljajo o tem, da bi prireditve

kot koroški časopisi in slovenski mediji obširno poročali o prireditvi. »S celotnim potekom kulturnega tedna smo zelo zadovoljni«, je slišati iz Biroja za slovensko narodno skupnost. Po interni oceni pa bodo poskušali v naslednjem letu popraviti tudi še morebitne šibkosti.

Polemike ob robu

O pomenu kulturnega tedna za sožitje in dialog med narodnima skupnostma v deželi so si na strani prirediteljev in mest gostiteljev enotni. Nekoliko drugače pa to vidi Kärntner Heimatdienst, ki je v tiskovni izjavi menil, da prireditve v Wolfsbergu ne prispeva k mirnemu sožitju in napadel kritični prispevek Karla Bertrama Steinerja o kulturi na Koroškem. Obenem pa je KHD spet kritiziral baje visoke subvencije slovenskim kulturnim društvom. Dr. Novak-Trampusch se sicer noče spuščati v ideološki prepir med KHD in

na pridobili strokovnjaka kot je Karl Bertram Steiner in da je ta govoril o splošni podobi kulture na Koroškem. »Živimo v državi, kjer je je izražanje mnenja in umetnost svobodna,« zavrača očitke in pristavi, da ne bodo nikomur predpisovali, kaj naj govori, ker da se govorniki sami zavedajo svoje odgovornosti.

Leta 2000 v Šmohor

Naslednji Kulturni teden koroških Slovencev bo v Šmohorju. Občina je že dala zeleno luč in v naslednjih tednih bodo začeli z izdelavo vsebinskega koncepta. S Šmohorjem se kulturni teden vrača na zahodni predel Koroške in nekako zaključuje krog, ki se je pred sedmimi leti začel v Spitalu. »Posebnost« okraja Šmohor je, da tam živijo tudi koroški Slovenci. Prvotna zamisel Kulturnega tedna koroških Slovencev, da predstavijo slovensko kulturo zunaj slovenskega naseljenega območja, se torej nekoliko spreminja. »Morda bo kulturni teden kdaj tudi na primer v Velikovcu«, razmišlja dr. Novak-Trampuscheva o prihodnosti, tudi na dvojezičnem ozemlju da je kulturna izmenjava zaželena in potrebna, a stvari še niso dorečene.

Vsekakor bo pomoč obeh osrednjih kulturnih organizacij tudi v prihodnje važen steber kulturnega tedna. Predvsem Nužetu Tolmajerju in dr. Janku Malleju gre tudi letos velika zasluga za kakovost programa kulturnega tedna. »Njima in občini Wolfsberg bi se na tem mestu izrecno zahvalila,« pravi dr. Marija Novak-Trampusch. Izraža pa tudi željo, da bi se srečanja med kulturnimi skupinami tudi sicer nadaljevala. Urad koroške deželne vlade jim poskuša s kulturnimi tedni dati startni kapital.

Andrej Leben

Nina Maria Popotnig je ob odprtju kulturnega tedna očarala občinstvo

ob kulturnem tednu v prihodnje morda pripravili s še večjim časovnim razmikom.

Mesto Wolfsberg se je izkazalo kot posebno gostoljubno. »Zelo odprto so nas sprejeli, in imeli smo občutek, da občina stoji za tem«, povzema dr. Novak-Trampuscheva svoje izkušnje. Največ obiskovalcev je prišlo iz Wolfsberga in okolice. Odločitev, da nosilce kulture in javnega mnenja pravočasno obvestijo, se je očitno obrestovala. Že v naprej so tako regionalni

Steinerjem, ocenjuje pa, da v tej izjavi ne gre toliko za Steinerjev govor. Bistveno sporočilo izjave je trditev da slovenska kulturna društva dobijo preveč javnih subvencij. »Bojim se, da bo to postal nek mit. Lahko se zgodi, da se bodo spet spravili na slovenska kulturna društva. Sprašujem se, zakaj društva in osrednji kulturni organizaciji ne zavzamejo jasnega stališča do teh očitkov«. Sicer pa je dr. Marija Novak-Trampusch vesela, da so za odprtje kulturnega ted-

Neobičajne perspektive. Še do 28. maja

UNIKUM/K&K ŠENTJANŽ

Za prvi maj druga naklada

Vreme jim sicer ni docela priznavašalo, toda udeleženci prvomajskega pohoda iz Žihpolj do k & k centra v Šentjanžu so si ohranili dovolj dobre volje in moči, da so si zvečer ogledali še fotografsko razstavo na prostem in nato prisluhnili branju in jazzovski glasbi. Povod za vse to: praznik dela prvi maj in seveda popotniška knjiga »Kärnten. Unten durch«, ki jo je lani v založbi Drava izdal Univerzitetni kulturni center UNIKUM. Knjiga se je izkazala kot uspešnica v več pogledih.

Izšla je že v drugi nakladi. Soavtorjema Gerhardu Pilgramu in Wilhelmu Bergerju pa je uspelo privabiti popotnike, da skupaj prehodijo del opisanih poti. Za zaključek dneva sta v skorajda premajhnem prostoru v k & k centru še brala poučne in zabavne odlomke iz knjige.

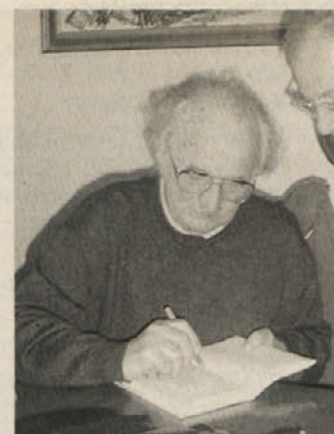
Komur ni do dolgih pešpoti ne do pretiranega branja, a bi se vseeno rad seznanil z bizarnimi potmi med Dravogradom in Trbižem, se lahko še odloči za obisk razstave fotografij Gerharda Maurererja na travniku v k & k. A. L.

HODIŠE

Nova zbirka Janka Messnerja

Občina Hodiše in prosvetno društvo »Zvezda« sta preteklo soboto vabila v Hodiški grad na prvo avstrijsko predstavitev nove pesniške zbirke Janka Messnerja »Básne • Pesmi • Poems«. Knjiga, ki je izšla v založbi Norea, prinaša 27 večinoma že objavljenih pesmi v češkem, slovenskem in angleškem jeziku in je posrečen izbor avtorjeve ljubezenske, družbenokritične in politične poezije. Posrečen zato, ker kažejo te pesmi s svojim nezamenljivim messnersko-koroškim koloritom močno osebno čustveno plat, a se obenem razširijo v obče (pris-)podobe ljudi in sveta.

Pesniška zbirka je sicer »samo« trijezična, za predstavitev v Hodišah pa so organizatorji jezikovno mnogoli-

Janko Messner po branju

kost razširili kar na šest jezikov. Avtor sam je bral v slovenščini, posamezni interpreti pa prevode v nemščino, angleščino, francoščino, italijanščino in češčino.

Večer je pokazal, kako plodno je lahko sodelovanje domačih občin s slovenskimi kulturnimi ustvarjalci. Le škoda, da je zven Messnerjeve poezije robato prekinjala glasbena spremljava, pa naj si je še tako prizadevala za kritične prizvoke. A. L.

DJEKŠE

Na koncertu vonj po vigredi

Vigredni koncert velikovškega PD »Lipa« je za Djekše in okolico postal že stalnica prosvetne ponudbe, ki se ji nihče noče ali ne želi odreči. Tega ne potrjuje le vsakoleten množičen obisk, ampak tudi niz nastopajočih. Med njimi pa predvsem izstopa Lipin naraščaj, »Lipov cvet«, ki je pod taktirko Mili Kunčičeve in Magde Karnarjeve kar prerasel dobo cveta in že krepko gre v sad. Letošnji vigredni koncert na Djekšah je bil 2. maja, minulo nedeljo po maši. Kako priljubljen je med tem postal pri ljudeh, ponazarja dejstvo, da je le malokdo zavil mimo šole. Glavnina je šla na koncert. Po pozdravnih besedah predsednice »Lipe« Zalke Kuchlingove se je v avli ljudske šole zvrstil

Otroški zbor »Lipov cvet«

pester pevski in glasbeni spored. Prišel in zaključil ga je domači harmonikar Franc Kassl. Vmes pa je Martin Kuchling prebiral svoje pesmice, so peli Vokalna skupina »Lipa«, ki jo vodi Zalka Kuchling, otroška skupina »Lipov cvet« ter Oktet Hodiše pod vodstvom Pepija Čimžarja. Hodišani so ta dopoldan imeli za sabo že dolgo rajžo, saj so se vračal iz Varaž-

dina, kjer so peli na neki poroki. A navdušen pevec očitno nikdar ni tako zmučen, da ne bi mogel peti. Medžimursko vino, tako vsaj so vedeli povedati Hodišani, je rujno, sladko in sploh zelo dobro. Med poslušalci je bila tudi vrsta narodno- in kulturnopolitičnih gostov s krajevnim slovenskim občinskim odbornikom Filipom Waraschen na čelu. F. W.

»Foltej Hartman« v Izoli

V soboto, 10. aprila 1999, je MoPZ »Foltej Hartman« – SPD »Edinost« v Pliberku pod vodstvom Dominika Hudla gostoval v Izoli, kjer se je dvanajstič srečal s tamkajšnjimi pevci MePZ – Coro misto »Haliaetum« skupnosti Italijanov »Pasquale Besenghi

degli Ughi«. »Koncert prijateljstva« se opravi vsako leto, sooblikuje pa ga še Mešani komorni zbor Celje.

Pevci so si gledali še mesto Koper in njeno RTV hišo, ki oddaja v slovenščini in italijanščini. Prihodnje srečanje bo v Celju J. H.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 6. 5.

GRADEC, Klub KSŠŠG
20.00 Dia-predavanje Taše Mathans
»Izrael«

PETEK, 7. 5.

TINJE, v domu – Sodalitas
10.00 Dopoldan s slovenščino.
Organizatorja: dr. Miha Vrbcin
in Martin Pandel
BOROVlje, Glavni trg
14.00 Kmečki trg
CELOVEC, Mozarthof
18.30 »LIVE Concert '99«
CELOVEC, Mohorjeva LŠ
20.00 Spomladansko srečanje.
Predstavitel knjige: Svet v miru
igra: Duo Peugeot
ŠENTJANŽ, k & k
20.00 Andrea Händler: »Auszeit«
ŠMIHEL, v farni dvorani
20.30 Predstavitel zgoščenke
MePZ Gorotan

SOBOTA, 8. 5.

SINČA VAS, v glavni šoli –
Katoliški dom Sodalitas
09.30 Tečaj za računalnik za začetnike.
TINJE, v domu – Sodalitas
09.30 Tečaj za oblikovanje keramike:
»Objekti za razsvetljavo«.
Voditeljica: Nežika A. Novak
PODEN, v gostišču Lausegger
16.00 Otvoritev razstav: »Soteska
Čepa nekoč in danes« in
»Kmečko orodje za zimo«
DOBRLA VAS, kulturni dom –
SPD Srce
17.00 Materinska proslava.
ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana –
SPD Zarja
19.00 Materinska proslava
ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom
Danica – Slovenska sekcija KPÖ
19.30 »Vojne nikar« s koncertom
Tržaškega partizanskega
pevskega zbora

ŠKOFIČE, ljudska šola – SPD
Edinost
20.00 Klavirski koncert Tonija Kernjaka
ŽITARA VAS, Kumst – SPD Trta
20.00 Vigredni koncert.

NEDELJA, 9. 5.

SELE-KOT, v šoli –
SPD Herman Velik
14.00 Materinska proslava
SVEČE, Galerija Gorše –
SPD Kočna, KKZ
19.30 Večer petja.

PONEDELJEK, 10. 5.

CELOVEC, Zv. gimn. za Slovence
19.00 10 let Dober dan, Koroška.
Glasbeni okvir: Mlada Podjuna,
MoPZ Valentin Polanišek, A Capella
z Dobrle vasi, Nina Popotnig
TINJE, v domu – Sodalitas
20.00 Odprtje razstave Kristijana
Sadnikarja: »Barva in čopič«.

SREDA, 12. 5.

BOROVlje, v posojilnici
18.00 »Selski dnevi«
GRADEC, Klub KSŠŠG
20.00 Predavanje o Kosovu.
TINJE, Dom v Tinjah – Sodalitas
20.00 Predavanje: »Razpad Jugoslavije
in slovenska osamosvojitve«.

ČETRTEK, 13. 5.

REBRCA, Mladinski center
10.30 Otroški dan

»Selski dnevi« Posojilnica-Bank Borovlje

sreda, 12. 5. 1999, 18.00 **Slavnostna
otvoritev** v kletni dvorani in v poslov-
nih prostorih Posojilnice-Bank Borovlje

Sodelujoči: Mešani pevski zbor »PD
Sele«, Mladinska skupina SPD »Her-
man Velik«, KPD Planina, Šolski zbor
ljudske šole Sele-Fara, domači vižarji,
Glasbena šola Sele, Interesna skupnost

selskih kmetov, Požarna bramba Sele-
Fara, Požarna bramba Sele-Borovnica

Razstava od 12. 5. do 8. 6. 1999
Razstavljajo: Franci Čertov, dipl. inž
Hanzi Čertov, Marica Čertov, Klara
Dovjak, mag. Martin Dovjak, Toni
Mak, Zdravko Mlečnik, Toni Orasche
ml., Bernd Svetnik, Albin Travnik.

PRIMUS SITTER

five
MICHAEL ERIAN
PETER HERBERT
PETER MADSEN
ALEX DEUTSCH
PRIMUS SITTER

JAZZCONCERT

Pet. 14. 5. '99 • 20.30
KULTURNI DOM ŠENTJAKOB

Prireditelja: SPD »ROŽ«, SPZ
Predprodaja 100.–, blagajna 120.–

VABIMO NA RAZSTAVI

■ prof. inž. Hans M. Tuschar
»Soteska Čepa
nekoč in danes«
■ dr. Herta Maurer-Lausegger
»Kmečko
orodje za zimo«

Sobota, 8. maj, ob 16. uri
v gostišču Andrej Lausegger
v Podnu

Otvoritev:
boroveljski župan dr. H. Krainer
Glasba: domači pevci

Obvestilo

Za tradicionalno **majniško potova-
nje** v spomin Janeza Weissa na **Ma-
džarsko** so še prosta mesta!

Informacije prejmete pri
Milki Kokot, tel.: 0463/514300-20

Območni odbor Zveze borcev in ude-
ležencev NOB Mežiške doline vabi na
spominsko slovesnost na Poljani
v nedeljo, 16. maja 1999, ob 11. uri.
Počastili bomo spomin na zadnje boje
II. svetovne vojne v Evropi, ki so bili na
Poljani nad Prevaljami. Po slovesnosti
bo tradicionalno srečanje »Pod kozol-
cem« z Božankovimi muzikanti.

PRAZNUJEJO! Frida Ra-
docha z Blata – 70. rojstni
dan; Mimi Woschank iz Že-
lezne Kaple – rojstni dan;
Mici Ettinger z Žoprač – roj-
stni dan; Mici Knafel iz Šentjakoba – roj-
stni dan; Hanzi Kropivnik iz Podsinje
vasi – rojstni dan; Jurij Ojster z Obir-
skega – dvojni praznik; Marta Schaffer
s Suške gore – rojstni dan; Ferdinand
Kopeinig in Ana Kassl iz Štriholč – roj-
stni dan; dr. Franci Zwitter z Dunaja –
rojstni dan; Rado Janežič iz Celovca –

čestita!

rojstni dan; Ivan P. Lukan
iz Vetrinja – rojstni dan;
Marko Trampusch ml. z
Doba – rojstni dan; Zofi
Reinwald iz Lovank – roj-
stni dan; Alojz Hobel iz Šentprimoža –
rojstni dan; Tomi Petek iz Stare vasi –
rojstni dan; Florjan Dlopst iz Podgore –
91. rojstni dan in god; Anka Zdovec iz
Goselne vasi – rojstni dan; Barbara
Riedmann iz Ponikve – rojstni dan;
Alojz Rosenzopf iz Breške vasi – rojstni
dan; Helena Igerc iz Podkrajja – rojstni
dan; Flori Juch st. in ml. iz Galicije –
rojstni dan; Marija Žnidar iz Želuč –
70. rojstni dan; Vida in Jokej Logar –
rojstvo hčerke Klare; Renate Traum-
pusch iz Dolnje vasi pri Žvabeku – 30.
rojstni dan; Marica in Jozi Perdacher
iz Holbič – 25 let skupnega življenja

PETEK, 14. 5.

BILČOVŠ, Pri Miklavžu –
SPD Celovec, SPD Bilka
20.00 Dia-predavanje Tonija
Valentiniča: »30 let Koče
nad Arihovo pečjo«

LJUBLJANA, v stolnici
20.00 Kantata: Žena-mati
(Ropitz/Rebula)

TINJE; Dom v Tinjah – Sodalitas
20.00 Predavanje in diskusija: »Soška
fronta« 1915–1917.

ŠENTJAKOB, farna dvorana –
SPD Rož in SPZ
20.30 Koncert Primus Sitter – five

Zaradi praznika boste prihodnjo izda-
jo SV prejeli v petek, 14. maja.

Uredništvo

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 6. 5.

18.10 Rož - Podjuna - Zilja

PETEK, 7. 5.

18.10 Utrip kulture

SOBOTA, 8. 5.

18.10 Od pesmi do pesmi –
od srca do srca

NEDELJA, 9. 5.

6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten
Morgen, Kärnten!

18.00 Z glasbo v konec tedna

PONEDELJEK, 10. 4.

18.10 Šmarnice v živo iz cerkve
nasilja v Trnju (Železna Kapla)

TOREK, 11. 5.

18.10 Otroška oddaja

SREDA, 12. 5.

18.10 Glasbena mavrica
21.04 10 let »Dober dan, koroška« -
slavnostna prireditev na
slovenski gimnaziji

ČETRTEK, 13. 5.

6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten
morgen, Kärnten
18.00 Praznična (P. Zunder)

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 9. 5.

13.30 ORF 2
Šopek, pesmica, otroški obraz nas-
mejan, najlepša darila za materin-
ski dan. ● Na Slovenski gimnaziji
pripravljene za Evropo: s Kugyjevim
razredom na nove poti večjezične
vzgoje! ● Nad 120.000 šilingov za
akcijo »Sosed v stiski« na slovenski
gimnaziji bodo zbirali še naprej ●
Svet v miru – knjiga o miru v treh
jezikih otrok Mohorjeve LŠ za otro-
ke v Bosni. ● V Podgori odločilna
tekma DSG Borovlje – Globasnica

PONEDELJEK, 10. 5.

3.45 ORF 2 (Ponovitev)
16.30 TV SLO1 (Ponovitev)

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

6.00 Dobro jutro, sonce
8.00 Domače viže in zborovska glasba
8.30 Živa (do 10.00)
14.00 V taberni
16.00 Od štirih do šestih –
informacije o dnevnih dogodkih

NEDELJA

8.00 Zajtrk s profilom
15.30 Voščila

RADIO AGORA

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

OD PONEDELJKA DO PETKA:

10.00 Kalejdoskop
11.30 Infoteka
12.00 Poročila BBC
12.10 Divan (glasba)
13.00 Magazin PO: Alpe-Adria, TO: V
pogovoru, SR: Po Koroškem, ČE:
Radio Aktiv, PE: Kultura, SO:
Die Welt ein Dorf
18.00 PO: CD tedna, TO: Šport, SR: V
pogovoru, OSTALI DNEVI: Glasba.
18.45 Poročila BBC
19.00 Otroški kotiček
19.15 vsako drugo sredo: stay tuned
20.00 Glasba

SOBOTA

10.00 Forum
11.30 Campus radio (stirinajstndnevno)
18.00 100 decibelov
20.00 glasba

NEDELJA

10.00 Evropa v enem tednu (BBC)
11.00 Literarna kavarna (pon. TO 22.00)
20.00 Sunday Loops
22.00 For Those About To Rock

ZA NAŠE PLANINCE

Pred 100 leti

V okviru 100-letnice Slovenskega planinskega društva, ki bo prihodnje leto, bomo vsi letošnji dejavnost posvetili temu pomembnemu dogodku. Pred nedavnim smo v Slovenskem vestniku že poročali o ustanovnem občnem zboru Slovenskega planinskega društva, tokrat pa vas želimo seznaniti z dogajanjem, ki so privedli do ustanovitve tega društva oziroma Ziljske podružnice 11. januarja leta 1900.

Z ustanovitvijo Slovenskega planinskega društva v Ljubljani leta 1893 se je zanimanje za planinstvo začelo širiti po vsem slovenskem ozemlju. Na Koroškem so se prvi planinci včlanili v to osrednje društvo leta 1898. Povod za to so bile razne dejavnosti na območju Višarj v Kanalski dolini. Tako je jeseni leta 1898 dal župnik Ebner v Žabnicah na svoje stroške napraviti pot na Višarski vrh (2079 m), ki so jo naslednje leto po zaslugi višarskega gostilničarja Blaža Lakote podaljšali še v znamenito dolino Zajzero. Obe novi poti so opremili s slovensko-nemškimi napisi. Meseca julija 1899 je bila slovesna otvoritev lepo urejene planinske sobe na Višarjah, ki jo je Slovenskemu planinskemu društvu v Ljubljani dal na razpolago dekan Simon Inzko iz Zabnic. Slovesnosti se je ude-

ležilo preko 30 planincev z načelnikom osrednjega Slovenskega planinskega društva prof. Francetom Orožnom na čelu.

V zvezi z izgradnjo poti na Višarski vrh in v Zajzero je tedanji koroški slovenski časopis Mir med drugim zapisal, da je ta dejavnost prav gotovo pripomogla Višarjem ohraniti slovenski značaj in pozval koroške Slovence, naj v čim večjem šte-

vilu pristopijo k Slovenskemu planinskemu društvu, ki bo branilo naše planine pred navalom tujstva.

V tedanjem času se je nemško-avstrijsko planinsko društvo z vsilo prizadevalo južni Koroški dati nemški značaj. Prav zaradi tega je slovensko planinstvo v tej dobi imelo pomembne narodnoobrambne naloge in je bilo delo SPD sestav-

ni del borbe za ohranitev slovenstva na Koroškem. Čeprav je Koroška gorata dežela z lepimi pogoji za planinstvo, je bila zadnja med tedanjimi slovenskimi deželami (Kranjska, Štajerska, Primorska, Koroška), ki je ustanovila svojo podružnico, kar opravičuje dejstvo, da je bila Koroška najbolj podvržena nemškemu pritisku. Iz skopih podatkov Planinskega vestnika

in Mira ni razvidno, da bi se Korošci resno prizadevali za ustanovitev lastne podružnice. Šele na srečanju ob otvoritvi sobe za planince na Višarjih junija 1899 ob navzočnosti prof. Franceta Orožna je prišlo do odločitve, da tudi na Koroškem ustanovijo svojo podružnico. Štiri mesece po tem srečanju, 18. januarja 1900, pa je bil že ustanovni občni zbor Ziljske podružnice in tako rojstni dan naše planinske organizacije na Koroškem. Poleg načelnika, poslanca Grafenauerja, so bili izvoljeni namestnik Ivan Milonig, pd. Koren, tajnik Alojzij Knafelc ter odbornika Martin Kues in dekan Josip Svaton. O poteku ustanovnega občnega zbora pa smo že poročali.

Popravek

– 30-letnica otvoritve planinske postojanke Koče nad Arihovo pečjo na planini Bleščeci, ki naj bi bila 30. maja, je preložena na poznejši čas.

– Tudi srečanje slovenskih zamajskih planincev, ki bo tokrat na Radišah, ne bo 7. junija, kot smo napačno objavili, marveč 13. junija. Prosimo za razumevanje. I. L.

ŠENTPRIMOŽ

Upokojenci zadovoljni z delom

Minulo nedeljo, 2. maja, je bil pri Voglu v Šentprimozu redni občni zbor podjunskega društva upokojencev. Udeležba je bila zelo dobra, k dobremu vzdušju pa sta svoje prispevala prijeten ambient domače Voglove gostilne in zavest, da je društvo v svoji minuli mandatni dobi dobro delalo. To je bilo razvidno iz poročila predsednika Martina Komarja in »finančnega ministra« Petra Šterna.

Društvo podjunskega upokojencev obstaja enajst let in združuje

Odbor društva upokojencev Podjuna

nad 250 slovenskih upokojencev iz domala vseh zgornjopodjunske občine. Društvo tesno sodeluje z upokojenci iz Pliberka in Šentjakoba. Po besedah predsednika Martina Komarja število članov narašča, čeprav društvo ne dela nikakršne reklame. Očitno zadovoljstvo, da se člani v društvu dobro počutijo. To dobro počutje pa dvigajo še redne družabne prireditve in izleti.

Za dobro počutje na občnem zboru pa sta poleg odlične postrežbe poskrbela še otroški zbor iz Škocjana pod vodstvom Mirjam Sadnikar in mešani pevski zbor »Danica«, ki ga vodi Stanek Polzer. Škocjanski župan Albert Holzer pa je društvu čestital za njegovo delovanje. F. W.

DRAVOGRAD / PLANINSKO PRAZNOVANJE 1. MAJA

Praznik dela pomemben za brezposelne

Po prvomajskih kresovanjih na predvečer praznika dela so se tudi v občinskih središčih Koroške krajine, na že ustaljenih krajih, prvega maja dopoldne zbirali številni udeleženci. Za občane Dravograda je to pla-

ninski dom Košenjak (1169 m) s čudovito okolico in razgledom ter pešpotjo na vrh Košenjaka (1511 m). In številni pohodniki so praznovanje združili s hojo na vrh te svoje najvišje gore. Tokrat so bili še številnejši, saj

so se domačinom pridružili še kolegi iz sosednjih planinskih društev, da so skupaj proslavili tudi 60 let ustanovitve planinskega društva Dravograd.

Naslednja značilnost prazničnega druženja je bilo obsežno sodelovanje predšolskih otrok vrtcev iz Dravograda in iz hribovske Ojstrice v kulturnem programu. Gotovo je bilo dejanje vzpodbujeno z letošnjim sindikalnim motom, da gre za prihodnost otrok! Tudi sicer so ton praznovanju dajale mlade družine s svojimi nadebudneži, kar se je dopolnjevalo z optimizmom prebujene narave na vsakem koraku.

Poetično je izzvenel tudi govor osrednje govornice ob prazniku dela, Dravograjčanke Jožice Heber, ko je razmišljala o razvoju in pomenu praznovanja, kjer je pogosto vpletena narava s svojimi pojavi. Spomnila je, da se tudi praznik dela spreminja; namesto protestov proti brezpravju delavcev pred leti v Chicagu, se sedaj srečujemo s stotisoč brezposelnimi, ki bi večidel raje zamenjali s kolegi, ki imajo delo, čeprav je slabo plačano in so pravice pogosto zlorabljene. Kot kažejo izkušnje, je stvari mogoče in potrebno spreminjati na bolje, vendar le skupno in solidarno. Takšne skupnosti ne ustvariš na ukaz; dobrodošle so spodbude, tudi takšne kot je današnje druženje, je menila govornica.

Praznovanje bi bilo seveda skromnejše, če ga ne bi materialno podprle nekatere gospodarske družbe v občini. Razpoloženje, ki ga praviloma ustvarijo planine same, pa so podpisali še pevci, muzikantje ter gostinci. S. Š.

ŠD ZAHOMC

Ob 45-letnici vrnitev v svetovni vrh skakalcev

Občni zbor ŠD Zahomc pretekli petek zvečer v gostilni Wedam v Gorjanah je potekal v znamenju treh pomembnih dogodkov: 45-letnice delovanja najuspešnejšega koroškega kluba smučarskih skakalcev, počastitve novega moštvenega svetovnega prvaka juniorjev Stefana Kaiserja ter kandidature treh dežel za ZOI 2006.

Vnovič soglasno izvoljeni predsednik ŠD Zahomc Martin Wiegele je ob posebni počastitvi Stefana Kaiserja poleg številnih članov društva lahko pozdravil vrsto častnih gostov, med njimi deželnega sekretarja za šport Stefana Genserja, koroškega generalnega sekretarja kandidature treh dežel Dieterja Janza, predstavnika ASKÖ Güntherja Leikama, poslovodečega tajnika SŠZ Ivana Lukana ter župana občin Straja vas in Bistrice Josefa Tschikofa in Josefa Wiesfleckerja.

Izpostavil je, da se je ŠD Zahomc s svojimi mladimi skakalci po skoraj 20 letih spet vrnilo v svetovni vrh skakalcev. 16-letni Stefan Kaiser je na svetovnem prvenstvu juni-

Iz leve: predsednik Martin Wiegele, Stefan Kaiser, podpredsednik dr. Ludvik Druml, Franc Wiegele, Janko Zwitter

orjev v Saalfeldnu v moštveni konkurenci osvojil zlato, pri posameznikih pa še srebro. Nadalje so mladi člani kluba osvojili še vrsto drugih uspehov na mednarodnih in nacionalnih tekmovanjih, mdr. je Martin Kuglitsch zaključil sezono z zmago v Austria-Cupu ter na avstrijskem prvenstvu na Predarlškem osvojil naslov avstrijskega prvaka v svoji skupini. Na deželnem prvenstvu 1999 pa so Zahomčani bili daleč najuspešnejši klub. Častni govorniki so prav tako izpostavili

vnovičen velik podvig mladih zahomških skakalcev in izrekli priznanje vodstvu društva, še posebej pa športnim delavcem na čelu s trenerjem Francijem Wiegelejem. Predsednik športnega odbora občine Straja vas Janko Zwitter pa je uspeh Kaiserja pri mladincih primerjal z uspehi Martina Schmitta pri odraslih. Dejal je, da so mladi zahomški skakalci v starosti, ki daje upanje na uspešne nastope oz. celo osvojitve kolajn na zimskih olimpijskih igrah leta 2006. Predsednik Wiegele je v

svojem poročilu o dejavnosti društva v zadnjih treh letih poleg uspehov na športnem področju izpostavil tudi gradnjo novega večnamenskega doma v Zahomcu, s katerim bo društvo predvidoma leta 2000 končno dobilo lastne prostore. Nadalje je sporočil, da je Franc Millonig uspešno opravil izpit za sodnika FIS, Janko Zwitter ml. in Martin Wiegele ml. pa sta opravila trenerski izpit, slednji celo državni. Franc Wiegele ml. je učitelj za smučarske skoke in smučarski tek.

V okviru počastitve svetovnega prvaka Stefana Kaiserja in državnega prvaka Martina Kuglitscha je ŠD Zahomc odlikovalo še tri zaslužne funkcionarje kluba: Ignaca Wiegeleja, Valentina Hebeina in Johanna Mörtla.

Pri volitvah društvenega odbora so bili izvoljeni za dobo treh let: Martin Wiegele za predsednika, dr. Ludvik Druml za podpredsednika, Franc Wiegele ml. za tajnika in Judit Scheria za blagajničarko. Ostali člani odbora so: Hans Wallner, Vroni Wallner, Franc Wiegele, Franc Millonig, Alois Rausch, Martin Kaiser, Janko Zwitter ml. in Ignac Wiegele.

I. L.

NOGOMET/REGIONALNA LIGA

SAK se je pokazal z najmočnejše strani

Končno spet je Slovenski atletski klub lahko slavil razveseljiv uspeh. V tekmi proti tretjemu na lestvici Gratkornu je bila ekipa prepričljivo močnejša na igrišču in zaslužno odnesla tri točke.

Vrabac v individualni akciji prevaral nasprotno obrambo in končno tudi vratarja Gratkorna Schwarza – 1 : 0 za SAK!

V drugem polčasu se slika ni spremenila. Obramba SAK je pod režijo Simona Sadjaka igrala

SAK je zdaj na 7. mestu in ima nekaj distance do konca lestvice. V naslednjem krogu bo ekipa nastopila v Voitsbergu (sobota, 8. maja ob 16.30).

Tudi Pliberk je v tem 20. krogu na domačem terenu dosegel remi, in ta je tem bolj važen, ker je uspel proti drugemu na lestvici Paschingu. Gosti so povedli v 15. minuti z zadetkom Huspeka, toda že v 34. minuti je Lutnik z lepim strelom iz distance poskrbel za končni rezultat 1 : 1.

Ostali rezultati: Šentvid – Leibnitz 1 : 1, LUV Graz – Hartberg 0 : 0, WAC – Wels 0 : 2, Grieskirchen – Lienz 2 : 2, St. Florian – Voitsberg 1 : 2

21. krog (8./9. 5.): Voitsberg – SAK, SVR Lienz – LUV Graz, Wels – Leibnitz, Hartberg – Pliberk, Pasching – St. Florian, Gratkorn – WAC, Šentvid – Grieskirchen

REGIONALNA LIGA

1. Hartberg	19	14	4	1	38:7	46
2. Pasching	20	10	7	3	30:13	37
3. Gratkorn	20	10	5	5	36:22	35
4. Wels	20	8	9	3	25:15	33
5. Šentvid	20	5	12	3	21:17	27
6. SVR Lienz	19	6	7	6	20:24	25
7. SAK	20	6	7	7	23:30	25
8. WAC	20	6	6	8	29:28	24
9. Voitsberg	20	6	6	8	24:27	24
10. Leibnitz	20	4	11	5	16:19	23
11. Pliberk	20	5	8	7	24:29	23
12. St. Florian	20	4	7	9	27:37	19
13. Graz	20	4	5	11	21:43	17
14. Grieskirchen	20	2	4	14	21:44	10

Alexander Lessnigg v dvoboju z obrambnim igralcem Gratkorna

Predvsem v prvem polčasu je ekipa SAK pokazala izredno lepe akcije. Eberhard in Pajantschisch, ki je zadel le prečko, sta zapravila najboljše možnosti v začetni fazi tekme. Toda v 27. minuti je igralec-trener Dinko

brez napak in zaradi tega so gosti tudi šele kratko pred koncem tekme prišli do prve resne možnosti. Mallegg in Zankl pa sta rešila svoje moštvo pred izenačenjem in tako bila bistveno zaslužna za pridobljene 3 točke.

KOROŠKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO 1999

SŠZ/Zveza Bank I izpadla iz podlige

Šahisti Slovenske športne zveze/Zveza Bank I so izpadli iz koroške podlige! V zadnjem krogu play-off-tekmovanja za obstanek v drugi najvišji koroški šahovski ligi so izgubili odločilen dvoboj s prvo ekipo z Bistrice v Dravski dolini (SK Feistritz-Paternion-Weissenstein) s 3 : 5.

Na prvi deski sta si po napeti igri delila točko mladi Žiga Žvan (Elo 2080) in slovenski Fide-mojster Rudolf Osterman (Elo 2880), ki že dolga leta igra za Bistrice. Edino zmago za SŠZ je dosegel mag. Gorazd Živkovič, remizirali pa so Dunja in Aleksander Lukan ter Robert Hedenik.

Razplet tekme je bil izredno dramatičen, saj so bili slovenski šahisti celo na poti do zmage. Pri stanju 1,5 : 2,5 so Arnold Hattenberger, Gorazd Živkovič, Jozi Amrusch in Ivko Ferm imeli jasno dobljene partije, toda samo Živkoviču je uspelo prednost tudi realizirati. Ostali trije so partije celo izgubili.

Za obstanek v podligi bi slovenskim šahistom zadostoval že neodločen rezultat 4 : 4, saj je ekipa Celovec-vzhod I presemetljivo premagala moštvo SG Die Klagenfurter/KSV s 5 : 3.

Rezultati 5. kroga:

SŠZ/Zveza Bank I – SK FPW I 3 : 5, IBS Celovec vzhod I –

SG Die Klagenfurter/KSV 5 : 3, ASKÖ Admira Beljak II – SV Rapid Feffernitz 4,5 : 3,5

Zaključna lestvica po 5. krogu:

1. SK FPW I 22,5, 2. SV Rapid Feffernitz I 20,5, 3. Admira Beljak II 20,5, 4. IBS Celovec vzhod 19,5, 5. SŠZ/Zveza Bank I 18,5, 6. Die Klagenfurter/KSV II 18,5 točk

Iz podlige sta izpadla SŠZ/Zveza Bank in SG Die Klagenfurter/KSV.

Prva šahovska ekipa Slovenskega športnega kluba »Obir« iz Železne Kaple je v zadnjem krogu play-off tekmovanja za obstanek v 1. razredu vzhod sicer izgubila, kljub temu pa si je le zagotovila obstanek v tretji najvišji koroški šahovski ligi. Dvoboj proti Blatogradu se je končal s porazom 3 : 5, o obstanku v 1. razredu pa je v prid Kapelčanom odločalo pol točke. Šahisti SŠK »Obir« I so play-off tekmovanje končali na 4. mestu z 20 točkami. I. L.

KOLESARJENJE

»Paco« slavil velik uspeh v Nemčiji

Tradicionalna dirka »Rund um den Henninger Turm« v okolici Frankfurta je najvažnejša kolesarska tekma v Nemčiji in zaradi tega na njej vsako leto tekmuje vsa kolesarska elita.

Eden v tej izbrani skupini je bil v tem letu tudi Peter Wrolich (Gerolsteiner). »Pravzaprav nisem mislil na start in od proge, dolge 220 kilometrov, poznam le posamezne

dele«, je bil Wrolichov komentar pred tekmo.

»Paco« pa se ni bilo potrebno skriti pred velikimi imeni kot so to Pantani, Ulrich in Camenzind, saj se je kljub padcu v končni fazi dirke uvrstil na odlično 15. mesto. V cilj je privozil celo z istim časom kot zmagovalc Erik Zabel, ki je trenutno najboljši sprinter na svetu.

Nedvomno je bil to doslej največji uspeh v karieri Petra Wrolicha, s katerim je pridobil približno 20 UCI-točk.

Od prihodnjega petka naprej pa se bo Wrolich udeležil s svojo ekipo »Dirke miru« (10 dni) po Češkem, Poljskem in vzhodnem delu Nemčije.

PODLIGA-VZHOD

Bilčovščani enostavno nimajo sreče. V tekmi proti Šentpavlu je bil sicer nasprotnik favoriziran, toda to se je izkazalo popolnoma drugače. En bilčovski napad za drugim je ogrožal gol Šentpavla, toda žoga ni in ni hotela v mrežo. 0 : 0 je bil torej precej krivičen rezultat, čeprav se je Bilčovs s tem uvrstil izven cone nevarnosti za izpad na 12. mesto.

V Globasnici pa se širijo glasovi o večjih spremembah v ekipi – ponovni poraz, tokrat proti Velikovecu, je pokazal slabosti, ki se jih ne da več prikriti. Številne napake v obrambi in v sredini ter neefektiven napad so najboljši recept za povratek v 1. razred.

Velikovec z bivšim trenerjem Globasnice Wölblom v obrambi je z dvema lepima zadetkoma že v prvem polčasu postavil končni rezultat 2 : 0 zase. Sedaj so Globasani na zadnjem mestu in zmaga proti predzadnjemu, DSG Borovlje, je postala neizogibna dolžnost.

20. KROG:

Bilčovs – Šentpavel 0 : 0, Globasnica – Velikovec 0 : 2, Welzenegg – Gurmitz 2 : 0, ATUS Borovlje – ASV 1 : 1, Vetrinj – Liebenfels 1 : 3, Žrelec – Mostič 0 : 0, Pokrče – DSG Borovlje 2 : 1

21. KROG (8. 5.):

Bilčovs – Žrelec, DSG Borovlje – Globasnica

1. RAZRED D

Železna Kapla se je z zmago proti Eitwegu (2 : 0) spet približala Šmihelu, ki je podlegel Štebnu/L. z 1 : 2. Žitara vas je jasno (s 4 : 0) dosegla izredno pomembno zmago proti Metlovi, saj je sedaj le še za točko oddaljena od 2. mesta, ki bi pomenilo kvalifikacijske tekme za podligo.

21. KROG:

Metlova – Žitara vas 0 : 4, Šmihel – Šteben 1 : 2, Maria Rojach – Rikarja vas 2 : 2, Ruda – Labot 1 : 2, Klopinj – Vovbre 4 : 1, Šentlenart – Grebinj 3 : 0, Železna Kapla – Eitweg 2 : 0

2. RAZRED C

20. KROG:

SAK II – Šentjakob 0 : 4, Donau – Sele 2 : 3

21. KROG (8./9. 5.):

Ledince – SAK II, HSV – Sele

2. RAZRED E

20. KROG:

Djekše – Žvabek 0 : 4, Reichenfels – Dobrla vas 2 : 1

21. KROG (8./9. 5.):

Žvabek – Galicija, Dobrla vas – Sinča vas

ŽENSKA LIGA

13. KROG:

Sele – Šmarjeta/L. 2 : 0, Spittal – ASK 1 : 1, SVR Lienz – DSG Borovlje 6 : 1

NASLEDNJI KROG (8./9. 5.):

DSG Sele – SVR Lienz, Šmarjeta – Spittal, DSG Borovlje – ASK

ODBOJKA

SK Dob spet v 1. zvezni ligi!

V tekmi proti Gleisdorfu so bili Dobljani posebno motivirani, saj bi si v primeru zmage in hkratnem porazu Steyra proti vodečemu Fürstenfeldu lahko že dokončno zagotovili mesto v 1. zvezni ligi. Ekipa je morala izhajati brez najboljšega napadalca Wolfganga Schmerlaiba, ki se je poškodoval, ko je nesrečno padel čez stopnice.

Toda tudi brez njega tokrat ni bilo kakih težav. Moštvo Gleisdorfa se je moralo »podvreči« lepim napadom in pre-

senetljivim akcijam Dobljanov, ki so zmagali s 25 : 16, 25 : 22 in 25 : 23.

Fürstenfeld se je izkazal kot prijatelj Doba, saj je premagal edinega še preostalega konkurenta za 2. mesto Steyra s 3 : 0. S tem je zadnja tekma SK Doba na tujem proti Linzu pravzaprav brez pomena – obstoj v 1. zvezni ligi je že zagotovljen.

REZULTATI 9. KROGA:

SK Dob – Gleisdorf/Weiz 3 : 0 (16/22/23), ATV Steyr – Fürstenfeld 0 : 3, Döbling – SL Lienz 3 : 0

1. Fürstenfeld	9	8	1	25:7	16
2. SK Dob	9	7	2	23:8	14
3. ATV Steyr	9	5	4	15:15	10
4. Döbling	9	4	5	17:20	8
5. Gleisdorf	9	2	7	10:21	14

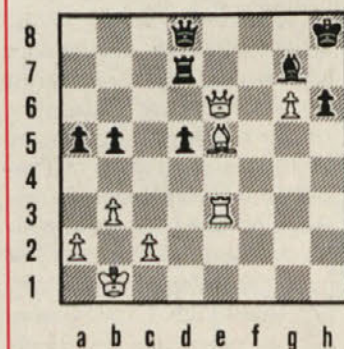
ŠAHOVSKI OREH ŠT. 62

Silvo Kovač

Krylov – Bischoff (Ustronj 1994)

Napad belih figur je prisilil črnega kralja na obrambo v kotu šahovnice. Beli, ki je na potezi, ne dovoli črnemu, da

si utrdi obrambo, temveč stopnjuje napad na črnega kralja. Oglejmo si, kako je potekal zaključni obračun s črnim kraljem!

Rešitev št. 61

Pravilna pot do zmage črnega vodi z žrtvijo dame 1...Dc1!! / seveda ne 1...Tc3? zaradi 2.De8+ z matom /. 2.Dc1: Tc3! Lep motiv napada na damo, povezanega s skokom črnega skakača na polje e2. 3.De1 Tc1! Slabost belega na prvi vrsti odloči! 4.Dc1: Se2+ in črni ima prednost figure. Beli se je vdal!